

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 12 (1344)

Gorica - četrtek, 20. marca 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Za samostojen šolski okraj Portugalska drsi na levo

Ko so bili objavljeni poverjeni šolski dekreti, smo se Slovenci znašli pred izvršenim dejstvom, kajti dekrete so izdelali brez nas. Zato so jih prikrojili po svoje, kakor se je italijanskim vsedržavnim strankam zdelo primerno. Spomnili so se na nas le tako, da so zagotovili neko minimalno zastopstvo v okrajnih, pokrajinskih in državnih svetih. Ko smo dekrete prebrali, smo takoj videli, da so za nas krivični, ker nam kot narodni skupnosti ne nudijo tistega, kar imajo državljani italijanskega jezika v republiki, nemškega jezika na Južnem Tirolskem in francoskega v Dolini Aosta. Znova so nas prikrajšali.

Ob tem spoznanju je zrastle povsod zahteva, da se mora popraviti, kar se popravi se da. In popraviti se da diskriminacija na naš račun pri predvidenih šolskih okrajih (distretti scolastici). Gre za novo šolsko strukturo, ki bo povezovala vse šole, razen univerz, na določenem ozemlju. Predvideno je namreč, da se pokrajine razdelijo na šolske okraje na predlog deželne odbora.

Pred dvema tednoma je bil prvi posvet na ravni dežele, kako naj se razdeli naša dežela na šolske okraje. Po tem predlogu bi slovenske šole v gorški pokrajini prišle polovico pod okraj Tržič, polovico pod okraj Gorica. Na Tržaškem bi razdelili provinco na dva dela, nekaj slovenskih šol bi prišlo pod en okraj, nekaj pod drugi okraj.

To so nameni političnih sil na deželni ravni. Proti tej nameri smo Slovenci že nastopili v raznih izjavah, ki so jih dale naše stranke, kulturne organizacije, profesorji, starši. Sedaj gre še bolj zares, ker se bodo šolski okraji v doglednem času ustanovili. Potrebno je zato, da nastopimo zoper diskriminacijo, ki jo hočejo izpeljati na naš račun.

V ta namen se je v petek 14. marca sestal v Gorici šolski odbor. Prišli so zastopniki vseh treh slovenskih občin na Gorškem, poleg tega še zastopniki šol, sindikata, ZSKP in SPZ, Slovenske skupnosti in PSI. Manjkali so zastopniki KPI, ki so bili navzoči na prejšnjih sejah šolskega odbora. Glavni predmet razgovora je bila ustanovitev samostojnega šolskega okraja na ravni dežele za vse slovenske šole.

V debati, ki je bila stvarna in mirna, so se oglasili skoro vsi navzoči zastopniki, med njimi tudi občinski svetovalec PSI Del Lago. Prišlo je na dan, da so se izmed italijanskih strank izrekli za samostojen šolski okraj za slovenske šole v deželi samo socialisti, poleg njih pa še Slovenska skupnost. Ostale stranke niso do sedaj vzele na znanje slovenske zahteve ali pa so se ji začele izmikati, kot npr. komunistična partija na svojem nedavnem pokrajinskem kongresu, dočim je prej predlog podpirala. Po izčrpnih debati je prišlo do praktičnih sklepov:

1. Vse slovenske občinske uprave se povabijo, da čimprej izglasujejo zahtevo o slovenskem šolskem okraju za deželo Furlanija-Juljska krajina.
2. Slovenski politiki bodo vsak po svoji liniji stopili v stik z italijanskimi strankami ustavnega loka, da pristanejo na zahtevo slovenskega ljudstva za samostojen šolski okraj.
3. Novozvoljeni šolski sveti naj na vseh šolah izglasujejo zahtevo po slovenskem šolskem okraju.
4. V podporo tej naši upravičeni zahtevi se okliče enodnevna stavka na vseh slovenskih šolah v deželi in sicer v sredo 26. marca.
5. Tisti dan pojde v Rim posebno zastopstvo z Gorškega in Tržaškega, da predloži šolskemu ministru naše zahteve.

Na seji so navzoči s posebnim zaupanjem poslušali stališče KPI do slovenskega šolskega okraja, kakor ga je iznesel njen tajnik na pokrajinskem kongresu in ga je objavil Primorski dnevnik v petek 14. marca. Zato je eden navzočih zahteval, da se mora tudi KPI jasno izreči o tej

slovenski zahtevi. Prisotni so se strinjali.

Upati je, da se bodo tako na Tržaškem kot na Gorškem vse slovenske politične, kulturne in šolske sile pridružile upravičeni zahtevi po enotnem šolskem okraju za slovenske šole. Italijanski odgovorni krogi pa naj popravijo diskriminacijo, ki jo hočejo izpeljati na škodo slovenske skupnosti v Italiji.

Vatikan v finančni krizi

Ze nekaj časa krožijo po svetu novice o nič kaj rožnatem finančnem položaju, v katerem naj bi se znašel Vatikan predvsem zaradi finančnika Sindone, s katerim je bil Vatikan tesno povezan. Pred nedavnim je sv. oče imenoval posebno komisijo, ki naj bi reševala finančne probleme Sv. sedeža. Predsednik te komisije je kanadski škof Gagnon. V Vatikanu so začeli vsestransko varčevati: zmanjšali so število službenih potovanj, povečali so cene živil, bencina in blaga. Ze dvakrat so se sestali kardinali, da sprejmejo proračun, pa ga še niso odobrili, ker se jim še vedno zdi preveč razsiren.

Posredno odgovoren za umor

Vodja zahodnonemške KP Oskar Vetter je uradno povabil na obisk v Zahodno Nemčijo predsednika sovjetskih sindikatov in člana politbiroja Aleksandra N. Seljepina. Dovoljenje za obisk mu je omogočil nemški zvezni minister za pravosodje. Ta je namreč razveljavil nalog za kazenski pregon Seljepina. Seljepin je bil namreč posredno zapleten v afero sovjetskega državljanina Bogdana Stašinskijega, ki je bil leta 1962 od nemškega zveznega sodišča obsojen na osem let zapor »zaradi pomoči pri umoru dveh oseb in zaradi izdajalskih zvez«.

Stašinskij je leta 1961 pobegnil v Zah. Berlin ter pred oblastmi priznal, da je leta 1957 in 1959 pomagal ubiti v Münchnu ukrajinskega politika v zdomstvu dr. Leva Rebeta in Stefana Bandera. Naslednje leto je prišlo do sodne obravnave. Na njej so sodniki ugotovili, da je dejanski avtor umora prejel nalog za umor od KGB, tj. od sovjetske tajne službe. Predsednik od-

Velika večina svetovnega mnjenja je lani pozdravila zlom 40-letne desničarske diktature na Portugalskem, ki je držala desetletja državo v stanju okostenelosti in socialne zaostalosti, obenem pa hotela za ceno največjih žrtev ohraniti svoje prekomorske posesti.

Nekrvavi vojaški udar 25. aprila 1974, ki ga je vodil general Antonio de Spínola ob sodelovanju »kapetanov«, tj. častnikov mlajšega rodu, naj bi Portugalsko popeljal na pot resnične demokracije.

General de Spínola je bil izbran za šefa vojaške hunte. Predstavljal je tradicionalne vojaške kroge z zmernimi in tradicionalnimi pogledi. Kmalu je zato prišel v opreko z »gibanjem oboroženih sil«, dejanskim gibalom vojaškega udara, katerega gonilna sila je bila levičarska sedmerica iz »ko-

ordinacijskega odbora«. Ni čuda, da je bil septembra lani prisiljen odstopiti.

»Gibanje oboroženih sil« je medtem vedno bolj drselo na levo, zato je dobilo brezpogojno pomoč portugalske komunistične partije. Proti volji večine demokratičnih strank je odločilo, naj bodo delavski sindikati enotni, česar so bili veseli zlasti komunisti. Čeprav je razpisalo ustavodajne volitve, si je izgovorilo pravico, da bo imelo ono zadnjo besedo pri sklepih, ki jih bo sprejela ustavodajna skupščina. To gibanje si je tudi prilastilo pravico, da odloča, katera stranka je demokratična, katera ne.

»Pri nas na Portugalskem — je dejal eden vodilnih članov portugalske Krščanske demokracije — je vsakdo, ki ni komunist, označen avtomatično za fašista in reakcionarja.« Tako sta ta pečat dobili dve zmerni stranki, ki hočeta nastopiti na bližnjih volitvah 12. aprila (če bo do njih sploh prišlo!) in bosta kot izraz »tihe večine« prejeli verjetno največ glasov.

To sta krščanska demokratska stranka in stranka demokratičnega centra, ki sta v okviru zakonitosti zbrali v svojih vrstah politično sredino in desnico. Ze nekaj časa sta bili tarča skrajne levice, saj ni bilo skoro njunega shoda, kjer ne bi prišlo do izpadov levičarskih elementov, kateri so napadali zborovalce, tako da je ponovno morala posredovati vojska s padalskimi oddelki.

IZJALOVljeni UDAR

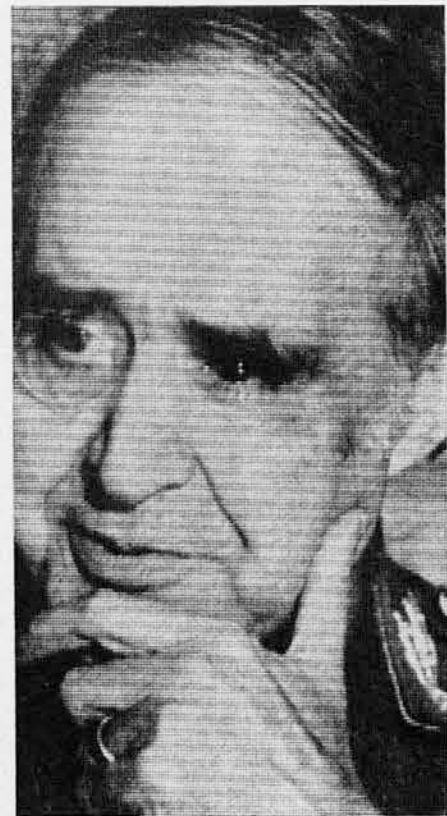
Vrsta neredov pri političnih shodih, vedno pogostejše stavke, nestrpnost levičarskih krogov do svojih idejnih nasprotnikov in ljubimkanje odbora »Gibanja oboroženih sil« s komunistično partijo so nagnili generala de Spínola, da je ob pomoči svojih somišljenikov zasnoval nov udar, ki naj bi Portugalsko pripeljal na pot tiste demokracije, ki je bila cilj lanskega vojaškega udara.

Upor se je začel na letalski bazi Tancos, 170 km severno od portugalskega glavnega mesta Lizbone. Tam so bili zbrani general de Spínola, de Melo in še drugi višji častniki. Uporniki so z letali poslali v torek 11. marca v jutranjih urah skupino padalcev nad vojašnico v Secavemu, nedaleč od lizbonskega letališča, ki so ga uporniki tudi zasedli. Očividno so upali, da bodo njihovemu zgledu sledili še drugi oddelki portugalske vojske, a so ostali osamljeni.

Ko so vojaški oddelki, zvesti vladi, obkrožili letalsko oporišče Tancos, je postalo jasno, da je upor propadel. Generalu de Spínoli je skupaj z 18 častniki uspelo v helikopterju pobegniti v Spanijo, general de Melo, vplivni voditelj Krščanske demokracije, pa je bil zajet.

POSLEDICE UDARA

»Gibanje oboroženih sil« je takoj po izjalovljenem udaru izvedlo spremembe v vodstvu države. Huntu nacionalne enotnosti bo nadomestil »svet revolucije«, ki bo predvsem poosebljal politična hotenja »gibanja«. Ta svet bo odgovoren »skupščini vojaških delegatov«, nekakšnemu parlamentu tega »gibanja«, ki šteje 200 članov. Razen tega so bili razpuščeni vo-

General Antonio de Spínola je v teku enega leta izvedel dva vojaška udara. V prvem je uspel, v drugem pa je ostal prazen rok in bil prisiljen umakniti se v tujino

jaški sveti v tistih enotah, ki so bile v kakršni koli zvezi s torkovim Spínolovim uporom. Z begom generala Spínole in z aretacijo več kot 30 častnikov je bila obglavljena tiha opozicija proti »gibanju oboroženih sil«, tako imenovana »tiha večina« med portugalskim ljudstvom, katere predstavnik je bil de Spínola, pa je izgubila svoj simbol.

Prvi sklep novega revolucionarnega sveta je bila nacionalizacija vseh bank v državi razen tujih denarnih zavodov ter kmečkih hranilnic in posojilnic. Obenem so aretirali štiri člane družine Espirito Santo, ki spada med vodilne stebre finančnega sistema Portugalske in daje ton gospodarstvu že 200 let.

Od udara sta izšli politično oslabljeni predvsem obe stranki »tihe večine«, KD ter stranka demokratičnega in socialnega centra. Tajnik KD major José Osorio se je moral celo zateči v inozemstvo.

Udar pa je oplazil tudi dve stranki, ki razen komunistov sestavljajo vlado narodne koalicije, tj. ljudsko demokratično stranko in socialiste. Levičarski demonstranti so takoj po udaru opustili sedež ljudske demokratične stranke v Lizboni, socialisti pa tudi niso več tako prijazno gledani, odkar so se izrekli zoper nadzorstvo političnih strank s strani vojaških krogov in zoper enotne sindikate, ki so jih vojaki delavstvu vsilili. Pravijo, da so tudi štete ure voditelju socialistov Mariu Soaresu, ki je v sedanji vladi zunanji minister.

Ponesrečeni udar je dobil svoj zaključek v prihodu generala de Spínole v Brazilijo, ki mu je podelila politično zatočišče. Ob svojem prihodu je izjavil, da je »gibanje oboroženih sil« izdalo cilje vojaškega udara od 25. aprila lani. Ulica je prevzela besedo, anarhija je vedno večja, oblasti niso zmožne varovati svobode. »Hoteli smo dati portugalskemu ljudstvu resnično svobodo — je dejal — ne pa da fašizem z desne nadomestimo s fašizmom z leve. Žal zaenkrat v tej nameri nismo uspeli.«

Komunistične partije v Zahodni Evropi

Zaostretev gospodarskega stanja, ki se že dolgo odraža v zahodnoevropskih deželah, je prinesla komunističnim partijam teh dežel precejšen razmah. S tem postajajo marsikje vedno bolj vpliven politični dejavnik.

To velja posebno za italijansko KP, ki je s svojimi 27,2% prejetih glasov druga največja stranka v rimski poslanski zbornici, s svojimi 1,6 milijona vpisanih članov pa poleg britanske laburistične stranke najmočnejša politična stranka v Zapadni Evropi. Obenem je tesno povezana z najbolj močno sindikalno zvezo v Italiji, s CGIL.

Značilno je pa vendarle zunanjepolitično stališče KPI. Pravi, da je njen dolgoročni program samoupravna, nadnarodna Zahodna Evropa, katero naj bi od znotraj pogojevala komunistična doktrina. Brez-kompromisna borba proti Evropski gospodarski skupnosti ne spada več k ciljem KPI. Mnogo bolj teži k temu, da bi tudi druge zahodnoevropske partije to stvarnost priznale, pa ji obenem dale socialistično-komunistično vsebino.

Medtem ko je italijanski KP uspelo že močno prodreti v izobraženske in meščanske kroge, pa ostaja francoska partija še vedno tradicionalna delavska stranka. Pri volitvah prejema 22% glasov, število članstva pa se giblje med 350-400.000 oseb.

Portugalska partija, čeprav ne zajema ljudskih množic, je postala poleg vojaških sil najmočnejše gibalno političnega

življenja. Vse kaže, da ji bo ob naklonjenosti vojaškega odbora uspelo postati odločujoči dejavnik v državi.

Tudi španske KP ne gre podcenjevati, saj velja za najbolje organizirano opozicijsko silo proti Francovemu režimu. Po izjavah njenega glavnega tajnika Carrilla bi bila njegova stranka sposobna že danes skoraj v vseh krajih postaviti krajevne partijske odbore.

Omembe vredna je tudi britanska KP. Po številu sicer ni ravno močna (30.000 članov), pač pa ima velik vpliv na britanske sindikate. Z njihovo pomočjo dejansko nadzira angleško gospodarsko politiko in je tudi močna v političnem vplivanju.

Zaplenjena katol. radijska postaja

Na Portugalskem so državne oblasti prevzele katoliško radijsko postajo »Renašcenca«. Skofijska konferenca je proti temu nasilnemu dejanju ostro protestirala. Obenem je izrazila zaskrbljenost nad razvojem dogodkov, saj grozi nevarnost, da bodo komunisti, ki jih ni niti 10 odstotkov, po zvijači ali z nasiljem kaj kmalu prevzeli vso oblast v državi.

Prva dva domača škofa v Mozambiku

Prefekt misijonske kongregacije kardinal Agnelo Rossi je v Mozambiku posvetil prva dva domača škofa. Na povratku se je ustavil v Angoli, da se osebno prepriča o verskem stanju in o potrebah v deželi.

Človek in gospodarstvo

Zapleteno kolesje gospodarskega stroja deluje po preizkušenih načelih. Vsakega člana potrošniške družbe neizprosno potegne med ostro zobovje svojih koles in ga toliko mikasti, da postane sam delček velikega gibalca. V takih okoliščinah zgublja današnji človek svojo pristnost in svobodo.

Pogojeni od reklame, ki sili v nas od vseh strani in neizprosno izrablja vsako človekovo omahljivost, zgubljamone danes ljubezen do vsega preprostega, pozabljamo na svojega bližnjega in se zapiramo v mehko udobnost.

Mala podjetja, velike gospodarske družbe in lahko bi rekli, države v celoti, so suženjsko podvržene načelu dobičkonosnega izkoriščanja. Preprostemu človeku so v slab zgled, kako naj se sam vede do svojega soseda. Stopnjevanje tega ravnanja bi pomenilo pot nazaj v nekulturnost, v popolno uresničenje izreka, da je človek človeku volk.

POMEMBNA LISTINA

Tega so se zavedali mnogi politični voditelji in prišlo je do zamisli, da bi v sklopu Organizacije Združenih narodov sklenili, naj bi se gospodarski stiki med državami pokorili določenim človečanskim nagibom. Bila je imenovana komisija, ki naj preuči problem.

12. decembra 1974 je bila na glavnem zasedanju Združenih narodov izglasovana Listina gospodarskih pravic in dolžnosti za države. Zanj je glasovalo 120 članic, proti jih je bilo 6 (med temi ZDA), 11 pa se jih je vzdržalo (med temi Italija).

Listina, ki se po svoji važnosti kosa z ono o človečanskih pravicah, ponovno potrjuje osnovni namen Organizacije, da deluje za mir, za mednarodno varnost in prijateljske stike ter sodelovanje med državami.

Najvažnejši namen te listine je uresničitev gospodarskih stikov, ki bi sloneli na pravici, na spoštovanju samostojnosti in na skupnem blagru. Vse države naj bi se posebno trudile za gospodarski in socialni napredek dežel v razvoju in to ne glede na njihov politični ustroj. Stiki med bogatimi in revnimi državami naj bi težili po izenačenju razlik namesto da bi sili revnejše v krepitve gospodarskega kolonializma.

Prvi pogoji za razvoj vsake države so odprava kolonializma, rasizma in vseh načinov nasilja in zatiranja. Države, ki izvajajo tako politiko, so odgovorne za vso prizadeto škodo. V zunanji trgovini naj bi razvite države nudile ugodnejše pogoje državam v razvoju in to brez posebnih razločkov in zahtev. Nasplošno morajo vse države razviti mrežo medsebojnih trgovinskih izmenjav tako, da pri tem ne izpodjedajo koristi drugih.

Listina dokončno potrjuje, da je naravno bogastvo vsake države njena last in z njim svobodno razpolaga, čeprav bi ga morala po teh načelih uporabljati v smislu splošnega in enakomernega razvoja vseh dežel. Na vsak način si ne sme nihče z izsiljevanjem in grožnjami prilastiti tuje bogastva in niti ne sme z naložbo kapitalov v revnejših državah spravljati le-te v vedno hujšo gospodarsko odvisnost.

Na koncu Listina še omenja, da so bogastva oceanov last vsega človeštva in morajo biti izkoriščana v miroljubne namene. Podrobno naj bi bil izdelan pravilnik, ki bi vodil do delovanja. In še omenja Listina, da sloni obramba in ohranitev okolja in narave na današnje in bodoče rodove na odgovornosti vseh držav.

KRISTJANOV POGLED NA GOSPODARSKE PROBLEME

Za mnoge ljudi pomeni dober gospodarski položaj najvišji cilj, za katerim se ženejo vse življenje. Včasih postane to edini smisel vsega njihovega delovanja ali kot pravi pesnik: »In kakor pes voja denar, denar mu je bog, denar mu je čas...«

Mnogi že otroke učijo, da je denar edina stvar na svetu, vredna spoštovanja. To delajo v velikem strahu, da ne bi njihovi otroci postali radodarni in zadovoljni z malim: tak človek ni vreden spoštovanja in ljudje se iz njega norčujejo.

V resnici časniki, televizija in vsa današnja reklama mreža potrjujejo, da je temu res tako. Reklama se poslužuje tako prefinjenih postopkov, da še treznemu človeku spretno prikaže kot pravečo vrednoto vsako puhlost. S tem ogroža samo človeško svobodo. Ni več gospodarski sistem v službi človeka; človek je postal podložen nujnosti tega sistema.

Kako naj gleda kristjan na gospodarske probleme? Jasno je, da človek ne sme ostati nedelaven v pričakovanju, da bodo probleme rešili drugi. Sam Bog mu je po-

veril oblast nad naravo in njena bogastva so mu v olajšanje trpljenja. Tehnični napredek in izboljšanje življenjskih pogojev naj pomenita samo vmesno stopnjo človeških teženj. Končno naj bi osvoboditev od neprestanih materialnih skrbi dala duška in prvenstvo kulturnim, verskim ter splošno duhovnim vrednotam.

Da lahko pride do izboljšanja gospodarskega položaja za vse ljudi, pa je nujno potrebno, da ni bogastvo v rokah redkih mogotcev. Večinoma je bogastvo sad truda vse družbe, končni dobiček pa ostane le redkim. Tako početje za kristjana ni opravičljivo niti tedaj, ko ga svetni zakoni potrdijo.

Ce hočemo, da pride na svetu do pravega bratstva, moramo biti pripravljeni žrtvovati svoje privilegije in celo to, na kar se lahko po človeških zakonih pravično sklicujemo. Ze v stari zavezi piše navdahnjen prerok, da je Bogu po volji: »...da raztrgaš krivične spona, da jarna vezi odpneš, da tlačene osvobodíš in zlo miš sleherni jarem...; da lomiš lačnemu svoj kruh in pripelješ bedne brezdomce v hišo« (Iz 58, 6-7).

V evangeliu so ta načela postavljena še trdnjeje. V govoru na gori je Kristus povedal brez obotavljanja, kakšno bi moralo biti sožitje med ljudmi: »...Kdor te prosi, mu daj; in kdor si hoče od tebe izposoditi, se ne obračaj od njega... Kadar pa ti dajš miloščino, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica... Ne nabirajte si zakladov na zemlji... marveč... v nebesih, kjer jih ne uničuje ne molj ne rja... Ne povprašujte: kaj bomo jedli in kaj bomo pili?... Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo navrženo... Vse torej, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim« (Mt 5).

V tem revolucionarnem govoru je Kristus pojasnil tudi svoj gospodarski program. Vsak začetnik na ekonomski fakulteti bi prebledel ob takih gospodarskih načelih. Vsi zakoni ekonomije so tu postavljeni na glavo, belo je postalo črno in črno belo. Ko bi se le nekoliko držale teh nasvetov, bi vse velike finančne družbe, banke in podjetja v kratkem propadle. Zgleda, da bi bila to velika nesreča in vendar ni težko doumeti, da bi z izvajanjem Kristusovega nauka imeli vsi vsega dovolj.

V resnici so gospodarske vede težko spravljive s krščanskim naukom, a kristjan se ne sme ohlapno prepustiti neopravičljivemu fatalizmu, po katerem stojijo stvari pač že tako in zato naj tako ostanejo še naprej. Kristjan ne sme z mirno vestjo trditi, da je gospodarstvo eno, njegova vera pa drugo. Z vero mora biti prežeto vsako človekovo delovanje, po veri moraš postati nov človek, ki se je osvobodil iz tiranije samoljubja in se daruje svojemu bližnjemu. S tem dosežeš pravo bogastvo in pravo svobodo.

D. ČOTAR

DEŽELNE POBUDE

Konferenca o ureditvi šolskih okrajev

V Pordenonu je bila v nedeljo 9. marca, na pobudo in pod pokroviteljstvom deželne odbornosti za šolstvo in kulturo konferenca o ureditvi šolskih okrajev.

Prisotni so bili številni predstavniki deželne, pokrajinskih in občinskih uprav ter predstavniki gorskih skupnosti, šolskih organov in sindikatov. Goriško pokrajinsko upravo je predstavljala odbornica za šolstvo in kulturo Marija Ferletič.

Uvodni govor je imel deželni odbornik za šolstvo Volpe, ki je poudaril pomen, ki ga imajo šolska okrožja za demokratično rast in reformo šolstva in državne ureditve nasploh.

Bilo je ustanovljenih 14 okrožij: Tolmezo, Spilimbergo, Gemono, Sacile, Pordenone, S. Vito al Tagliamento, Codroipo. Nadalje Videm, Čedad, Latisana di Cervignano, Gorica, Tržič in Trst z dvema okrajema.

Ob koncu poročila je deželni odbornik za šolstvo Volpe omenil še problem slovenskih šol, a brez konkretnih dokončnih predlogov.

V debato je posegla svetovalka Ferletičeva, ki se je najprej zahvalila, da je prišlo do take konference, na kateri so se zainteresirani lahko pogovorili o problemih, ki zadevajo ureditev okrajev; obžalovala pa je, da ni že prej prišlo do takih srečanj, ampak da so se mnogi znašli že pred dokončno teritorialno porazdelitvijo šolskih okrajev.

Precej časa je odbornica Ferletičeva po-

Mati edinega Sina

Ko si Sina v templju darovala, si potem celo življenje Njegovo trpljenje premišljevala.

Zato zdaj pod križem močna stojiš, se ne pritožuješ, ne obupuješ — molčiš.

On se za nas na križu daruje; da ne boš sama, boš Janezu mama — On ukazuje.

Od tiste ure te je učenec vzel k sebi, da bi zate skrbel in te vedno imel na svoji strani.

Ce bi druge otroke imela, povej, ne bi domov hitela in zanje skrbela kot prej?

A Ti si Mati edinega Sina, ki nisi spoznala moža in mati Sina-Boga, Ti edina.

Mladi Cerkvi si mati postala, njo si učila, z njo si molila in verovala.

O, naj ves svet Te slavi! Mi prosimo z brati: Še nam bodi Mati vse dni!

S. P.

Umrli je Nobelov nagradjenec Andrić

V Beogradu je 13. marca umrl po dolgi bolezni eden najbolj znanih in uglednih jugoslovanskih književnikov dr. Ivo Andrić. Po vsem svetu je postal znan, ko je leta 1961 prejel Nobelovo nagrado za književnost.

Rodil se je leta 1892 blizu Travnika v Bosni. Rodna Bosna odseva v vseh njegovih delih, zlasti v romanu »Most na Drini«, ki je bil preveden v vse svetovne jezike. Znana sta tudi romana »Travniška kronika« in »Gospodićina«.

Andrić je bil zelo umirjen človek, ki se je v svojih delih znova vračal v globino človeškega ravnanja. Bil je doktor filozofije. Doktorski naslov si je pridobil v Gradcu z razpravo »Kulturna zgodovina Bosne«. Leta 1914 so ga avstrijske oblasti zaprle, ker je sodeloval v akcijah revolucionarne nacionalne mladine, tako da je večji del prve svetovne vojne preživel v zaporu in internaciji. V času prve Jugoslavije je bil nekaj časa zaposlen v diplomatski službi, v novi Jugoslaviji pa se je posvetil zlasti pisateljevanju. Bil je predsednik Zveze književnikov Jugoslavije ter redni član srbske ter slovenske Akademije znanosti in umetnosti.

svetila problemu slovenskih šol. Ni zahtevala ločenega teritorialnega okrožja za naše šole kot je to na abstrakten in po zakonu neuresničljiv način zahteval svetovalec Waltritsch v pokrajinskem svetu, marveč je poudarila potrebo po okrožnem svetu za slovenske šole s samostojno upravo.

Ce hočemo šolskemu zakonu dati pravi smisel, je poudarila, ne moremo mimo slovenskih šol, ki so izraz posebne kulture, zadevajo ljudi, ki imajo svoje značilnosti in tradicije ter svoje značilne ekonomske in socialne probleme.

Poudarila je, da spremembe, ki so predvidene v državnem zakonu št. 1/1975, ne zadovoljujejo Slovencev in je obžalovala

Širite „Katoliški glas“

dejstvo, da pokrajinski šolski svet ne bo vseboval, po obstoječih zakonih, slovenskih zastopnikov.

Podčrtala je nujno potrebo, da se šolski zakon raztegne na celo našo deželo in da se ustanovi deželna konzulta za potrebe slovenske manjšine.

Ce bodo potrebe Slovencev upoštevane, se sme upati na kulturno krepitev in bogatitev obeh narodov, ki tu živita in na ohranitev mirnega sožitja.

Ferletičeva je zaključila svoj govor z verzi slovenskega pesnika Prešerna in je izrazila svojo pripravljenost naprej sodelovati za pozitivno in dokončno demokratično rešitev šolskih okrožij.

Sestal se je svet Slovenske skupnosti

V četrtek 13. marca se je sestel svet Slovenske skupnosti na svoji prvi redni seji. Sklical in vodil jo je najstarejši član sveta Ivan Prinčič, ki je v uvodnih besedah poudaril izredni pomen sestanka ter izrazil željo za plodno in uspešno delo sveta in celotne Slovenske skupnosti v obrambi vseh nacionalnih in socialnih interesov slovenske manjšine na Goriškem.

Na dnevnem redu so bile volitve predsedstva in tajništva. Za predsednika sveta je bil izvoljen dr. Andrej Bratuž, za podpredsednika pa prof. Rado Bednarik. Poleg predsednika sveta sestavljajo tajništvo še: politični tajnik dr. Damjan Paulin, podtajnik Marjan Terpin, blagajnik Stanislav Klanjšček ter odborniki: za krajevne uprave Marija Ferletič, za organizacijske zadeve dr. Karel Brešan, za propagando in tisk Emil Valentinčič, za mladino, šolstvo in kulturo dr. Vladimir Šturm, za socialno in gospodarsko področje Roman Di Battista.

Pod vodstvom novoizvoljenega predsednika dr. Andreja Bratuže se je razvila stvarna debata. Svet se je odločno zavzel za ustanovitev enotnega šolskega okrožja, ki bo edino uspešno zagovarjalo koristi slovenskega šolstva. Svet je razpravljal o problemih mladine in s tem v zvezi z zadovoljstvom ugotovil, da se mladina aktivno udeležuje pri prenosu slovenske politične organizacije, kar je jasno razvidno tudi iz pisma, ki ga je Slovensko akademsko društvo (SKAD) poslalo svetu Slovenske skupnosti.

Svet se je odločno zavzel za povezavo s Tržaško, Beneško Slovenijo in Kanalsko dolino in predlagal odboru, naj deluje za čim tesnejšo povezavo vseh Slovencev v deželnem merilu.

V debato je posegel član sveta dr. Drago Stoka, ki je poročal o svoji intervenciji v deželnem svetu v prid slovenskim ustanovam za proslave ob 30-letnici neodvisnosti.

Nadalje je svet razpravljal o izjavah, ki sta jih poslala samó italijanskemu časopisu prof. Slavko Bratina in odv. Avgust Šfiligoy v zvezi s prenosno naše politične organizacije. Svet je zavrnil vsa namigovanja, ki so neresnična in brez stvarne podlage, katerih se podpisnika poslužuje-

ta v upanju, da bi se rešila politične osamljenosti, v katero sta zašla.

Poudarjeno je bilo, da temelji politična linija Slovenske skupnosti na demokratičnih načelih v priznavanju političnega pluralizma in na samostojnem nastopu Slovencev na vseh ravneh in na odklonilnem stališču do vseh ekstremizmov. Ta program sloni na vsesplošni podpori in aktivni sodelovanju slovenskega ljudstva.

Po pravilih statuta so poleg izvoljenih na obnem zboru člani sveta še: deželni svetovalec dr. Drago Stoka, pokrajinska odbornica Marija Ferletič, goriški občinski svetovalec dr. Damjan Paulin, števerjanski župan Stanislav Klanjšček in načelniki svetovalskih skupin Slov. skupnosti v Sovodnjah Remo Devetak in v Dobrodo Jožef Ferfolja.

Ob zaključku sta predsednik in tajnik podpisala in razdelila prve članske izkaznice Slovenske skupnosti.

PRVA SEJA ODBORA

V ponedeljek 17. marca se je sestalo na prvi redni seji novoizvoljeno tajništvo Slovenske skupnosti v Gorici, ki jo je vodil politični tajnik dr. Damjan Paulin.

Na prvem mestu je bila razprava o slovenskem šolskem okraju (distretto scolastico). Slovenska skupnost se odločno zavzema za ustanovitev samostojnega slovenskega okraja, kar je že prišlo do izraza na prvi seji sveta. V ta namen bodo predstavniki Slovenske skupnosti podvzeli potrebne korake za pozitivno rešitev problema.

V nadaljevanju se je pokrajinska odbornica Marija Ferletič obširno poročala o letošnjem proračunu in pri tem podrobno orisala vso problematiko, ki zadeva odnos pokrajinske uprave do slovenske manjšine. Razprava se je še posebej razvijala ob dvojezičnih napisih, ob rabi jezika in ob problemih slovenske konzulte. Odbornica je nadalje poročala o zakonskem osnutku za ljudske knjižnice in muzeje. Tajništvo je dalo k temu še nekaj dopolnilnih predlogov za večjo prisotnost slovenskih kulturnih ustanov.

Tajništvo je pregledalo dnevni red in dalo navodila predstavniku Slov. skupnosti v občinskem svetu.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrli je starosta slovenskih salezijancev

»Odšel je domov,« večkrat rečemo o ljudeh, ki so umrli. Ce za koga to velja, moramo to v polni meri reči o dr. Francu Wallandu, starosti slovenskih salezijancev, ki je 14. februarja umrl v kraju Varazze pri Savoni. Vsi, ki so ga od bliže spoznali, so videli, da je bil v mislih vedno bolj na drugem svetu kot na tem.

Rodil se je 9. avgusta 1887 v Lescach na Gorenjskem. Kot šestnajstleten fant je vstopil k salezijancem. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani leta 1911 in je pred štirimi leti obhajal biserno mašo.

Od leta 1919 do 1922 je bil ravnatelj salezijanskega zavoda na Radni pri Sevnici, jeseni leta 1922 pa je prišel na Rakovnik pri Ljubljani. Tu je bila njegova prva skrb dograditev cerkve Marije Pomočnice, ki je od leta 1908 stala zgrajena le do polovice. Z njemu lastno energijo mu je uspelo cerkev dokončati. Posvetitev cerkve je bila 8. septembra 1924. Tisti dan se je na Rakovniku zbralo okrog 100.000 romarjev. Lani na mali šmaren so na Rakovniku zelo slovesno proslavili zlati jubilej posvetitve cerkve, ki so jo za to priložnost lepo prenovili.

Zelo je bil dr. Wallandu pri srcu dober tisk, zato je na Rakovniku ustanovil tiskarno, v kateri so tiskali Salezijanski vestnik in Knjižice. Sprva so izhajale mesečno, kasneje pa štirinajstredno ter so se zelo razširile. Izhajale so do konca druge svetovne vojne, s prihodom komunistov na oblast pa so prenehale. Salezijanec France Štuhec jih je leta 1957 spet začel izdajati v Trstu, leta 1967 pa je dosegel, da so ponovno smele izhajati v Ljubljani. Pa so sedanjim oblastnikom postale nadležne. Tako so lani Knjižice kaznovali z globo 15 milijonov dinarjev (10 tisoč dolarjev), ker da so pisale o stvareh, ki niso čisto verske. Dr. Wallanda so ti ukrepi proti Knjižicam, ki jih je smatral za svojega najljubšega otroka, hudo zadeli.

Leta 1929 je postal provincial jugoslovanske salezijanske province kot prvi Slovenec, ki je dosegel to čast; do tedaj so imeli Poljaka za predstojnika. V času svoje nove odgovorne službe je zagotovil obstoj Mladinskemu domu na Kodeljevem ter

uspel, da so salezijanci prevzeli banovinsko poboljševalnico za mladoletne fante na Ponovičah in jo preselili na Selo pri Ljubljani.

Z željo, da bi se čisto posvetil bogoslovni vedi, je leta 1936 zaprosil za rešitev provincialne službe in bil imenovan za profesorja dogmatike na salezijanskem papeškem bogoslovnem zavodu v Turinu. Tu pa je trčil s profesorjem sv. pisma, ki je bil zelo konservativen. Obtožil ga je, da napačno razlaga sv. pismo in dosedel, da je bil dr. Walland odstavljen od poučevanja in poslan v Ligurijo, kjer je učil verouk na liceju. Tak bogoslovni učenjak, pa naenkrat ožigosan kot učitelj krivega nauka!

Leta 1971 je mogel v domovini obhajati biserno mašo. Zadnja leta je začel hirati in 14. februarja izdihnil. Najprej so ga pokopali v Varazze, na željo slovenskih salezijancev pa so ga prepeljali v Slovenijo. 19. februarja popoldne se je mrliški avto ustavil na Opčinah, kjer mu je bivši urednik Knjižice F. Štuhec položil vence na krsto. Pogrebne slovesnosti so bile v Ljubljani v petek 21. februarja. Opravič jih je nadškof dr. J. Pogačnik.

Dr. Franc Blatnik SDB

Človečansko postopanje s profesorjem teologije

Kongregacija za verski nauk je ugotovila večje število zmot v spisih profesorja Künga na teološki fakulteti v Tübingenu v Zah. Nemčiji. Prof. Küng v bodoče ne bo smel več poučevati. Ni pa hotela omenjena kongregacija nobene »kazni«, ki je bila doslej povezana z obsodo. Ta način postopanja je našel med cerkvenimi krogi mnogo odobravanja in bo verjetno služil kot vodilo za prihodnje slične primere, do katerih bo vedno prihajalo.

Nov katoliški škof v Turčiji

Za katoličane rimskega obreda v Turčiji je papež Pavel VI. imenoval posebnega škofa in sicer kapucinskega patra Dubois, ki že 40 let deluje med katoličani v Carigradu. Doslej je za vernike rimskega obreda skrbel papeški nuncij iz turške prestolnice Ankara.

Naprej v tretje desetletje

Tega, kar smo doživeli v nedeljo 16. marca v Katoliškem domu v Gorici, ne bomo pozabili. Slovensko akademsko društvo (SKAD) je praznovalo svojo dvajseto obletnico. Slavnostno vzdušje, ki ga je bilo čutiti med prisotnimi, je še bolj pripomoglo k uspehu praznika nas vseh, ki se čutimo povezane s to organizacijo. Bilo je kot neka nova sila ali kot voščilo za vsaj še dvajset let uspešnega dela.

Veseli nas, da je ta slavnost tako lepo uspela, saj smo se na tak način vsaj nekoliko oddolžili vsem tistim, ki so v društvu delovali ali z njim sodelovali. Ne bi želeli, da bi sedaj obsedeli na opravljenem delu, pač pa da bi z novim navdušenjem stopili v tretje desetletje, iskali vedno novih prijemov in da bi pot nadaljevali po načrtanih smernicah.

»Dela je vedno dovolj in k njemu so poklicani vsi, ki jim ni edini cilj samo študijsko in poklicno delo, ampak čutijo potrebo, da bi žrtvovali del svojega časa v nesebičnem in materialno nepoplačanem trudu za kulturno rast slovenskega človeka. V posredovanju svojih zmožnosti in svojega znanja tudi drugim bi moral in teletualec neprestano iskati notranjo bogatitev. Da lahko ostane društvo čvrsto v svojem delovanju, pa so mu potrebni vedno novi ljudje. Novi člani so kakor vir, ki ne dopusti, da bi društveno življenje spahnelo, ampak ga neprestano pozivlja z novimi močmi in idejami.«

Tako se je glasilo nekaj misli iz uvodnega govora predsednice SKAD-a dr. Marilke Koršič Čotar, ki je tudi na kratko podala prerez delovanja društva v dvajsetih letih. Sledilo je branje čestitk, ki so jih društvu poslali primarij psihiatrične bolnišnice v Begunjah dr. Jurij Zalokar, Slovenska skupnost v Gorici in uprava Katoliškega doma. Osebo so SKAD-u čestitali dr. Damjan Paulin v imenu ZSKP, ki je društvu poklonilo tudi šopek cvetja, Marija Breclj v imenu SKK iz Trsta, deželni svetovalec dr. Drago Štoka pa je prinesel pozdrav s Tržaškega.

Z izredno veliko zbranstvom so prisotni nato sledili koncertu in recitalu, ki sta dala proslavi še poseben umetniški pečat. Slišali smo recital Kosovelovih poezij, kate-tere je z občutenim igralskim talentom podala gledališka umetnica Bogdana Bratuževa. Izbor je obsegal pesmi o Krasu, o materi, poezije iz Integralov in pesmi Balada ter Gorečka.

Odbor Slovenskega akademskega društva (SKAD). Z leve: Karlo Mučič, Verena Koršič, Bernarda Radetič, Marilka Koršič, Lucana Budal, Harjet Dornik, Metka Klanjšček

VLADIMIR NAZOR

Legenda o sv. Krištofu

— Tedaj bo on moj gospodar, in ne ti — odgovori Reprobis in pahne kralja od sebe.

XVI
— Satan! — je vpil Reprobis in tekal za golim rdečkastim velikanom, ki je bil medtem že prišel iz brezna in se odmikal proti goličavi.

Satan se ni ozrl. Stopal je naprej, mahajoč z baklo. Strme skale, med katerimi je stopal, debela, pod katerimi hodi, obzarja njegov zubelj, da zadobivajo pošastne oblike. Zemlja pod njim se trese, pokajo podrti hlodi, preko katerih stopa z nogu. Ko stopi v potok, voda zavre in se dvigne para. Ko stopi med grmičevje, se mu samo odpre. Medved leže pred njim na tla in pogine, ko se ga dotakne njegova peta.

— Satan!
Toda rdeči velikan se ne obrne. Vse

Gosta iz Slovenije, sopranistka Ileana Bratuž-Kacijanova in basist Jože Stabej sta ob spremljavi pianista Igorja Dekleve izvedla samospelve Bori in Golobčki Brede Ščekove, Če na poljane rosa pade in Božji volek Benjamina Ipavca, Kam, Dekliška tožba in Postrv F. Schuberta, Carovnik in Svarilo W. A. Mozarta, v krstni izvedbi Kako lepo in Slavčki Vilka Ukmarija, Kaj bi jaz tebi dal Marijana Lipovška, Na Gorici na placi Pavleta Merčuja, Domišljavec, Pozabljen, Kozel, Seminarist in Bolhač Modesta Musorgskega. Bilo bi odveč govoriti o umetniškem užitku, ki so nam ga posredovali priznani umetniki. Ob koncu je odbornica društva povabila vse prisotne na zakusko v malo dvorano.

Med udeleženci so bili vidni predstavniki kulturnega in političnega življenja: pisatelj Alojz Rebula, pesnik Vinko Beličič, predstavnik Slovenske prosvete iz Trsta Marij Maver, časnikar Dušan Černe, prof. Arduino Cremonesi iz Vidma, vsi nekdanji predsedniki SKAD-a, številni člani in starešine, pesnica Ljubka Šorli, slikar Hijacint Jussa, ki je razstavljal svoja dela v atriju Katoliškega doma, predstavniki Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice dr. Drago Štoka, Marija Ferletič, dr. Damjan Paulin, dr. Rado Bednarik in drugi. Med gosti so bili tudi grofica Nicoletta Coronini, ga. Marija Bogataj in prijatelji društva iz Rima in Ljubljane. - v. š.

Sestanek tajništva škofovske sinode

V začetku marca so se sestali člani tajništva škofovske sinode. Proučevali so zaključke tretje škofovske sinode, ki je razpravljala o evangelizaciji. Zasedanje, ki ga je vodil kardinal Döpfner, je trajalo ves teden. Člane tajništva je sprejel tudi sv. oče. Zahvalil se je za opravljeno delo in dejal, da bo pri svojih odločbah upošteval predloge zadnje škofovske sinode.

Težka obtožba

Skof Flores iz Gvatemala je obtožil skupino »Mirovnih enot« (Peace corps), ki nudijo zdravniško pomoč nerazvitim krajem na podeželju, da so zdravniške preglede zlorabljali za sterilizacijo (onesposobljenje za rodno otrok) številnih indijanskih žena in mater, ne da bi te za to vedele. Na ta način naj bi se zmanjšala rodna moč indijanskih plemen.

Pesem mladih v Trstu

450 OTROK NA ODRU

V nedeljo 9. marca je bil v Kulturnem domu zares praznik mladinskega petja. To je bila pesem pomladi, pesem žarečih oči, pesem rdečih ličk, pesem veselja.

Po uvodnih besedah predsednika Zveze cerkvenih zborov na Tržaškem dr. Zorka Hareja, ki je v jedrnatih besedah orisal pomen petja, zlasti mladinskega, se je razvil bogat spored. Prvi je nastopil ansambel Kondor iz Bazovice, ki je spremljal številno pevsko skupino. Nato je prišlo na oder nad petdeset otrok iz Rojana pod vodstvom učiteljice Vere Poljšakove. Ta zbor je pri Pesmi mladih prvič nastopil.

Iz Sv. Križa sta bila kar dva zbora: mladinski in otroški pod vodstvom s. Celine Kontelj. Izvrstno sta se odrezala. Prvič je nastopil pri mladinski reviji tudi zbor iz Zgonika pod vodstvom Srečka Živec. Skupno so nastopili otroci iz Boljunca in Doline pod vodstvom s. Imelde Stor. Veliko družino je pripeljal na oder bazovski župnik Marijan Živic, saj je šela 57 otrok. Zapeli so kar precej zahtevne pesmi.

Otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkoli je bil zares pravi šopek v narodnih oblekah. Zbor vodi učiteljica Ljuba Smotlak. Nekateri so rekli, da ta zbor nekoliko spominja po svoji ubranosti na »Zecchino d'oro«. Prvi del programa je zaključil ansambel Taims z Opčin pod vodstvom Franca Pohajača. Ansambel je žel mnogo odobravanja.

V drugem delu je nastopil najprej ansambel »Explorer 74« od Sv. Ivana pod vodstvom Marina Benedetića. Ansambel je še mlad, a že kar sigurno nastopa. Otroški zbor iz Trebč je vodil župnik Lojze Rozman. Presenetil je po napredku otroški zbor z Opčin, ki ga vodi Branko Lupinc. Skoraj umetniki so se izkazali mali pevci od Sv. Jakoba pod vodstvom prof. Dine Slama. Sedaj pa je prišel na

V nedeljo 23. marca ob 17. uri bo nastopil v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu amaterski oder Prosek-Kontovel z veseloigro

»ZARES ČUDEN ŽENIN«

oder najštevilnejši zbor in sicer zbor dolinske srednje šole pod vodstvom prof. Marte Kocjančič. Vseh pevcev je bilo kar 75.

Vrsto zborov je zaključil mladinski zbor »Novi akordi« od Sv. Ivana pod vodstvom Nade Zerjal-Zaghet. Kot zadnji je prišel na oder ansambel Galeb z Opčin pod vodstvom Franca Pohajača.

Razveseljivo je, da so zbori pokazali precejšen napredek v podajanju, da se je povečalo število nastopajočih zborov in da imajo zbori veliko pevcev.

Zaključek je bil veličasten. Na oder so sedaj prišli vsi pevci in ga ne napolnili, temveč natrpali do kraja. Ob spremljavi godcev-gojencev Slovenske glasbene šole so pod vodstvom Loredane Coccani zapeli pesem Radovana Gobca Lepo je v naši domovini. To je bila zares dostojna himna mladosti in domovini. Pesem so morali ponoviti.

In udeležba? Verjetno še pri nobenem nastopu Kulturni dom ni bil tako poln kot za to priložnost. Hvala vsem, ki so se trudili s pripravo otroških in mladinskih zborov, hvala Zvezi cerkvenih zborov na Tržaškem, da je nastop organizirala.

Z. S.

132 oškodovancev zahteva izplačilo škode zaradi min

Kot je vsem znano, so se pri izkopih hriba Sv. Roka pri Boljuncu za tovarno Grandi Motori leta 1969 in 1970 posluževali izredno močnih min, ki so mesece in mesece pretresale vse okoliško področje ter v številnih hišah in stanovanjih povzročile razpoke in drugo škodo.

Tako nastalo škodo je prijavilo 132 lastnikov hiš iz Doline, Krmenke, Domja, Loga in Boljunca. V prvih mesecih leta 1970 je zastopnik zavarovalne družbe »Assicurazioni Generali«, pri kateri je bilo zavarovano podjetje, ki je pripravljalo mine, ocenil prijavljeno škodo in se s prizadetiimi lastniki dogovoril o višini odškodnine. Zagotovil je, da bo zavarovalnica izplačala domenjene zneske v nekaj mesecih.

Iz tistih nekaj mesecev je nastalo nekaj let in prizadeti niso še dobili izplačila škode. Nekateri so se pritožili na sodišče. Razumljivo je, da so prizadeti oškodovanci ogorčeni nad zavlačevanjem oziroma izmikanjem zavarovalne družbe, da bi pošteno plačala prijavljeno škodo. Zato so sklenili iti v zadevi do konca in se pri tem poslužiti vseh zakonitih sredstev. Številni od omenjenih 132 oškodovancev so pretekli teden poslali družbi »Assicurazioni Generali« in v vednost tržaškemu prefektu in vladnemu komisarju pismo, v katerem zahtevajo takojšnje izplačilo dogovorjenega zneska z zakonitimi obrestmi. Če v primernem roku ne bo odziva na to njihovo več kot upravičeno zahtevo, je rečeno v pismu, si podpisani oškodovanci pridržujejo pravico, da o zadevi obvestijo sodne oblasti.

VINKO BELIČIČ:

Nekje je luč

Pisatelj Vinko Beličič je februarja letos izdal svojo novo knjigo črtic in spominov na svojo rodno Belo krajino iz vojnih let. Knjigo je v 500 izvodih izdala založba Tabor z Opčin. Avtor je knjigo razdelil v dva dela. V prvem, ki nosi naslov Tomečka, avtor obuja spomine na lastno mladost in je posvečen predvsem njegovi materi. V drugem delu, ki ima naslov Drevesnica, se pa avtor spoprime z dokumentacijo dogodkov in njih oceno iz let 1941-1945.

Višek pisateljske ustvarjalnosti je v prvem delu, kjer avtor s pesniškim zanosom opisuje rodno deželo. Lastna doživetja in spomine na svojo mater prepleta z liricnim opisovanjem tedanjih žalostnih dogodkov. Tomečka je v svojem 61. letu starosti ostala sama na svojem domu z edino krovico Cado. Skoro štiri leta je še trdo delala, da se je lahko preživljala, dokler ni omagala in odšla k »onstranski luči«.

V drugem delu je avtor polemičen in se spušča v analizo takratnih dogodkov. Zeli, da ne bi spomin mrtvih zbledel nad dogajanjem v letih 1941-1945 in da ne bi dogodkov prerasla »nova rastlina« (OF in komunistična partija Slovenije), »presajena iz belokranjske drevesnice« potem ko »se je en cel kos naroda, odrezan od temena din, dal vzdignil na pot umika proti planinam... v nepoznan svet« in potem ko so »...s prevaro vrnjeni z Vetrinjskega polja... vojščaki... fantje in možje... prej

Odklonitev deželnega osnutka o kraških rezervatih

Člani Kraškega zadružnega hleva v Praprotnu so na redni seji, ki je bila v ponedeljek 3. marca, med drugim obravnavali tudi vprašanje kraških rezervatov, pri katerih so neposredno prizadeti. Zavzeli so odločno odklonilno stališče do novega deželnega zakonskega osnutka št. 102. Poudarili so, da kot so bili lastniki kmetovalci nasprotni prvemu deželnemu osnutku, ki je bil predložen januarja 1973, tako odklanjajo ponovno tako pojmovanje zaščite narave, ki bi okrnilo stoletne pravice kraškega prebivalstva in hkrati vzelo lastnikom pravico do uporabe lastnih zemljišč in ki bi oviralo razvoj kmetijstva na Krasu.

Člani so se ob proučevanju posameznih členov zakonskega osnutka ogorčeni ob možnosti, da se v smislu njegovih določb, objekti, ki so zgrajeni v občo korist kraškega gospodarstva, proglasijo za iznakaženje okolja in narave. To je nezaslišan in krivičen odnos do vloge kraških kmetovalcev, ki imajo edini zaslug, da je Kras dobil tako lepo in značilno podobo, katero danes samo oni še ohranjajo. Sprašujejo, čigava je sploh zaslug, da je danes Kras deležen tolike pozornosti in da je predmet študijskega zanimanja. Ker je nevarnost, da bo krajevemu prebivalstvu tuja ustanova v praksi še stopnjevala tak negativen odnos do dela kraških kmetovalcev, zato člani zadruge pozivajo vse kmetovalce in lastnike, da strnejo svoje vrste in organizirano nastopijo v obrambo in zaščito kraškega prebivalstva.

ko v treh mesecih drug za drugim pokonci prejeli strahotno obhajilo smrti iz zmogavalčeve roke ter omahnili v jame brezna domovine.«

Pisatelj dodaja v epilogu: »Zdaj je Fronta z elito na čelu imela v svojih rokah tisto, na kar je štiri leta noč in dan mislila in za kar ji nobena žrtve ni bila prevelika: vso oblast.« Na to oblast pa lega »senca, ki spričuje, da je nekje luč«, namreč v svobodnem pričevanju tistih, ki so se pred osvoboditelji umaknili v tujino in tistih, ki so bili primorani ostati doma in skloniti »hrbet in glavo ko pred neurjem«.

Zaradi avtorjevega drugega polemičnega dela izgublja knjiga na literarni vrednosti liričnega pripovedovanja, v katerem je pisatelj Vinko Beličič mojster besede. Kljub temu pa, kdor bo prebral knjigo, bo iz nje spoznal globoko pisateljevo ljubezen do ožje domovine, njegovo neomajno vero v resnico in vrednote ter optimizem, da »nekje je luč«. - jam

Umrl je najstarejši duhovnik na svetu

V Čilu je umrl v starosti 105 let duhovnik Feliks Mareu Amengul, po rodu sicer Spanec. Zadnja leta je bil slep, duševno pa do zadnjega čila in svež. Ob svoji stoletnici je dejal, da bi še enkrat postal duhovnik, če bi se danes rodil.

od Hortike, da pa je najmočnejši in najtežji, tega ni še nikoli od nikogar slišal. Razpet na križu, pa vendar tako živ in tako močan, da celo Satan trepeče, ko zagleda razpelo! To je silak, kateremu bi Reprobis rad služil.

Hodi tako od vasi do vasi, od mesta do mesta in povsod povprašuje po Kristusu. Nekateri ga začudeno gledajo, drugi mu govorijo, da je Kristus povsod in nikjer; nad zvezdami, v vsakem kotičku na zemlji; v srcih vseh dobrih ljudi. Tretji pa besno vpijejo: Kristjan! in ga hočejo ujeti, predati oblastem za temnico ali cirkus.

Ze misli, da je Kristus nekdo, ki je in ga ni; da je kakor Resnica in Pravica, o katerih toliko govorimo, pa ju nikjer ni videti. Ze ne ve več, ali naj še išče ali naj se raje vrne v svoj rodni kraj, ko zve od nekoga, da je nekje puščava, v njej pa ljudje, ki preživljajo dneve s tem, da služijo samo Kristusu. Ti bodo zagotovo vedeli zanj.

Tako odide Reprobis v puščavo.

(Drugič naprej)

Obisk deželnega odbornika za šport

V četrtek 13. marca je deželni odbornik za šport in rekreacijo Bertoli v spremstvu deželnega svetovaleca dr. Stoke in pokrajinske odbornice Marije Ferletičeve obiskal nekatere prosvetne domove na Goriškem. Ustavili so se najprej v Doberdobi ter si ogledali tamkajšnji mladinski dom in igrišča okrog njega. Zatem so obiskali Standerž, kjer jim je dekan msgr. Zorž razkazal prosvetni dom »Anton Gregorčič« in lepo igrišče za odbojko in košarko poleg doma. Tretja postaja je bil Katoliški dom v Gorici. Tudi tukaj so se nekaj časa ustavili.

Odbornik Bertoli se je povsod zanimal za delovanje v dvoranah in okrog dvoran na igriščih in v športnih društvih. Tako si je mogel ustvariti popolnejšo podobo o bogatem rekreacijskem in športnem udejstvovanju, ki se v teh domovih vrši s prid mladine. Škoda, da ni bilo časa, da bi obiskal še Števerjan in Štmaver. Obljubil je pa, da bo čimprej pogledal tudi v ti dve vasi, v Števerjan, kjer je tamkajšnji mladinski dom res ogleda vreden, v Štmaver, ker tam natiho nastaja primerno športno in rekreacijsko središče ob župnikovem domovanju. In končno ne smemo pozabiti Podgore, kjer nedokončano športno igrišče ob cerkvi kar vpije po zaključnih delih.

Popravila v goriški stolnici

Goriški stolni kapitelj je sklenil, da v stolnici dosedanjí leseni oltar proti ljudstvu zamenja s stalnim iz marmorja. V ta namen so že cel post velika prenovitvena dela v cerkvi. Zadnje nedeljo je bila stolnica celo zaprta in so se maše vršile v cerkvi sv. Antona. Kljub temu ostaja upanje, da bo stolnica uporabna od prihodnje oljne nedelje dalje. Vendar je nerodno posebno to, da je kapitelj začel z deli prav sedaj v postu pred veliko nočjo.

Prva seja okoliškega šolskega sveta

V sredo 12. marca se je v šolskem posloju v ul. Croce v Gorici sestal na prvo sejo na volitvah 9. februarja izvoljeni okoliški šolski svet za osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v goriškem didaktičnem ravnateljstvu.

Sejo je odprl didaktični ravnatelj dr. Milan Brešan, ki je ugotovil, da so se volitve vršile normalno in da ni bilo nikakih pgovorov. Člani okoliškega sveta so bili potrjeni z odlokom šolskega skrbnika. Sledile so volitve novih organov.

Za predsednika okoliškega sveta je bil izvoljen Marko Waltritsch. Nato so bile volitve izvršene odbora. Predsednik bo, kot predvideva zakon, didaktični ravnatelj dr. Milan Brešan. Kot člani odbora pa so bili izvoljeni Petra Černic por. Brešan za učitelja, Irena Vetrli por. Bertolini in Dolores Lenardič por. Mermolja za starše, Valentin Devetak za pomožno osebo.

Proračun in polemika v goriškem pokrajinskem svetu

V torek 4. marca je goriški pokrajinski svet po daljši debati, ki je obsegala dve seji, odobril proračun za leto 1975. Za proračun so glasovali krščanski demokrati, socialdemokrati in Slovenska skupnost, proti pa ostale stranke.

Tudi tokrat, kakor že ob glasovanju dnevnega reda proti razlašcanju, je slovenski socialist s pomočjo večinskega svetovaleca, skušal na način, ki je za Slovence škodljiv, doseči razbitje v odboru in tako onemogočiti delovanje demokratične ustanove kot je pokrajina ter povzročiti izstop slovenske zastopnice.

Prisotnost predstavnika slovenske liste v odboru namreč slovenskega socialista tako peče, da je v svojem polemičnem nastopu meril predvsem v slovenskega odbornika in s tem priznal, da mu ni toliko za slovenske probleme, marveč le za politiko italijanske stranke, kateri pripada. Žal pa se za to poslužuje slovenstva in skuša rušiti, kar se je v zadnjih letih, zlasti pa v zadnjih mesecih z velikim naporom zgradilo.

Prav tako je v slovensko zastopnico zaganjal slovenski komunist Jarc, ki se je samo ob tej priložnosti prebudil in podal pravcati volilni govor, poln strupenih bodic. Zdi se, da ga uspehi desetmesečnega dela, ki ga je Ferletičeva opravila, bodo v oči. Sam predsednik pokrajinskega odbora je v svojem odgovoru negativno

ocenil polemični nastop slovenskih levičarskih svetovalecev. Govore je označil kot tipičen pojav volivne kampanje.

Napada slovenskih levičarskih svetovalecev sta prisilila Ferletičevo, da je zaprosila za besedo in jima stvarno odgovorila. Bilo je žalostno, da sta jo označila za reakcionarko, ker brani slovensko zemljo. Prav tako je bil očitek slovenskega socialista Waltritscha brez osnove, češ da že dva meseca zama na čaka na odgovor v zvezi z interpelacijo o šolskih okrožjih. Dejstvo je, da sta bila prav socialisti odsotna, ko je bilo to v diskusiji tako na seji načelnikov skupin kot v pokrajinskem svetu.

Ferletičeva ga je v odgovoru pozvala, naj njegova stranka raje pogleda, kako je urejal Waltritsch probleme na športnem in kulturnem področju in kaj je v tem oziru storil. In kaj so socialisti naredili, ko je Ferletičeva zahtevala, naj se podpre Stokov zakonski osnutek. In zakaj so se socialisti protivili, da bi prišla zraven Slovenska skupnost, ko je šlo za kulturni center za tržiško področje, v katerega je vstopila tudi doberdobska občina. Potem, kaj so komunisti odgovorili, ko je demokrščanska stranka zahtevala, naj bodo v razpravi o urbanističnih konzorcijih tudi Slovenci. Kdo je poleg tega kriv za to, da kljub temu, da je v tržiškem pristanišču mnogo kraških kmetov, ki so bili prisiljeni zapustiti lastno zemljo, načelnik slovenske liste v goriškem pokrajinskem svetu ni bil povabljen na sestanek v Tržič.

To so dejstva, ki vsakega zavednega Slovenca močno skelijo, zlasti ko jih povzroča čista demagogija. Brezbržnost s strani slovenskih levičarskih predstavnikov do gospodarskih problemov Slovencev in površnost, s katero obravnavajo probleme slovenske manjšine, dokazuje, da jima je slovenstvo le pretveza, da pomagata k uveljavitvi njih strank med Slovenci. Pri tem ne pozabimo, da so te stranke italijanske, torej v službi interesov italijanskega naroda. Kako naj te predstavnike še smatramo v službi slovenstva?

O proračunu goriške občine

Razprava o občinskem proračunu za leto 1975 je potekala v goriškem občinskem svetu v znamenju hude gospodarske in finančne krize, ki je zajela vso državo in povzročila hkrati veliko težav tudi krajevnim ustanovam.

Zato se ne smemo čuditi, če je goriška občinska uprava morala ugotoviti, da ne bo imela dovolj denarnih sredstev za kritje vseh stroškov predvidenih za redno delovanje. Pojavil se je namreč primanjkljaj, ki se suče okrog ene milijarde in pol in ga bo mogoče odpraviti le z najetjem državnega posojila.

Nič manj kritična ni zadeva vseh drugih posojil, ki jih občina potrebuje za razna javna dela. Samo za gradnjo novih slovenskih šol v ulici Campi bi bilo treba vsaj pol milijarde. To so številke, ob katerih se mora vsakdo resno zamisliti in še posebno tisti, katerim je zaupana neka odgovornost.

Politično stališče do takih števil in zneskov pa utegne biti seveda dokaj različno. Tako je pokazalo tudi glasovanje o omejenem proračunu. Podprli so ga svetovalci sedanje večine, proti so glasovali predstavniki vseh drugih strank, prof. Bratina pa se je vzdržal, ker se mu ni zdelo resno zadržanje opozicije, po mnenju katere bi bilo treba iskati vzroke za nastali položaj v občini izključno v pomanjkanju dobre volje pri upraviteljih.

Marsičesa res ni bilo mogoče uresničiti in tudi naša manjšina si je upravičeno obetala kaj več. Vendar moramo priznati, da se v Standeržu gradi nov otroški vrtec. To je prav gotovo po zaslugi goriške občinske uprave. Ista občinska uprava je poskrbela tudi za načrt otroškega vrtca in osnovne šole, ki bosta v ulici Campi. Stvar se je v resnici precej zavlekla, preden je prišlo do konkretnih korakov, to moramo poudariti. Trenutno manjka del finansiranja, toda občinski svet je opravil svojo dolžnost, ko je potrdil prošnjo za najem potrebnega posojila.

Krivični bi potem bili, če bi ne priznali, da je občinski odbor uspešno rešil vprašanje prevoza otrok v razne šole. Z nakupom treh »scuolabusov« je priskočil namreč na pomoč zlasti slovenskim otrokom iz okolice, ki se sedaj dnevno vozijo do svojih šol. To velja za celotno področje onstran Soče, od Štmavra in Oslavja do Ločnika, ter za jugovzhodni predel mesta.

Gostovanje gledališča »Komedijska« iz Zagreba

V okviru abonmajskega repertoarja SS gledališča iz Trsta je v četrtek 13. marca gostovalo v Verdiju v Gorici gledališče »Komedijska« iz Zagreba z glasbeno komedijo »Jalta, Jalta«. Žal, da je bilo gostovanje javljeno dosti prepozno, da bi zanj vsi zvedeli; pa še tisti, ki so bili obveščeni, niso bili seznanjeni z lepoto in učinkovitostjo tega odrskega dela.

Naj povemo najprej, da je bilo to enkratno doživetje, ki si ga verjetno nihče pred nastopom ni mogel predstavljati. Stočlanski kolektiv, ki nastopa na odru, množični prizori, brezhibno in lahkotno podajanje, prijetni glasbeni vložki, privlačne plesne točke, pa še duhovita vsebina, vse je pripomoglo k navdušenemu sprejemu občinstva, ki je na koncu nagradilo nastopajoče z gromkim ploskanjem.

Glasbene komedije so navadno plehke po vsebini. Za »Jalto, Jalto« to ne velja. Avtor besedila Milan Grgić je izbral zgodovinske dogodke na Jalti v začetku februarja 1945, ko so si »veliki« delili svet, da je na komičen način pokazal, kako lepše bi bilo, če bi bilo na svetu mnogo »oaz miru«, takih kot so si jih zamislili trije služabniki »velikih« Rus Griša, Amerikaneec Lary in Anglež Stanley. Na njih je zgrajena igra, pridno pa pomagajo še brigadirka Opalk, pa ruski, ameriški in angleški general, plesalci in plesalke (brigadirke) ter agenti obveščevalnih služb. Skratka: uigran ansambel kot jih ni mnogo.

Gledališče »Komedijska« ima to delo na sporedu že nekaj let, zato ni čuda, da je izvajanje brezhibno. Tudi povezava odra z orkestrom, ki ga vodi sam avtor glasbe Alfi Kabiljo, je izredna.

Po uprizoritvi je goriški župan De Simone priredil gledališkemu ansamblu sprejem v hotelu »Palace«. V svojem govoru je izrazil zadovoljstvo, da je do tega gostovanja prišlo in zaželel, da bi še kdaj prišli v Gorico. Županu se je zahvalil predsednik SS gledališča prof. Tavčar, direktor Komedije Vlado Stefančič pa je poudaril, da je to prvo gostovanje kakega hrvaškega gledališča v Gorici. Tudi to je gotovo pomembno. - jk

Vrh sv. Mihaela

Verniki, ki so se v nedeljo 16. marca udeležili službe božje na Vrhu, so bili prijetno presenečeni. Po evangeliju so šolski otroci izredno doživeto podali pesnitev Silvina Sardenka »Mater Dolorosa« (Mati žalostna je stala). Pripravil jih je krajevni organist in vodja otroškega zbora po žrtvovalni Janez Pavletič iz Rupe. V glavnih vlogah so nastopile Roperta Visintin, Alida Grillo, Nadja Devetti in Miranda Devetak.

KRATKE NOVICE

Pavel VI. o Piju XII.

Ob novi obletnici kronanja papeža Pija XII. (12. marca 1939) je papež Pavel VI. v nedeljskem opoldanskem nagovoru 9. marca spregovoril »o liku človeka, ki ga je dobro poznal, saj je z njim sodeloval kot namestnik v državnem tajništvu. Ne moremo pozabiti — je dejal — kako je ta človek z modrim vladanjem, z bogastvom svoje besede in z dobrim zgledom znal voditi Cerkev posebno z velikim smislom za prihodnost, saj je mnogo njegovih dušnopastirskih in učiteljskih uvidov sprejel in potrdil zadnji vatikanski koncil.«

Dušno pastirstvo med poljsko vojaščino

Saj bi skoraj ne verjeli, da je to mogoče v komunistični državi, a dejstva so dejstva: poljska vojska ima svoje vojaške duhovnike, ki imajo položaj častnika, njih vodja pa ima naslov generala. Dušno pastirstvo med poljsko vojaščino ureja poseben zakon, sprejet 13. decembra 1958.

OBVESTILA

Veliki teden v Gorici. Na veliki četrtek ob 20. uri pri Sv. Ivanu maša zadnje večerje. Na veliki petek ob 17. uri pri Sv. Ivanu obredi in ob 20. uri zadnja postna pridiga na Travniku. Na veliko soboto velikonočni obredi ob 19.30 pri Sv. Ivanu. Na veliko noč vstajenjska procesija s sv. mašo v stolnici ob 6.30.

V Marijinem domu v Trstu, ul. Risorta 3 bo na oljčno nedeljo 23. marca ob 17.30 ponovitev igre v treh dejanjih »Sprava«.

Podelitev nagrade »Vstajenje« za leto 1975 bo v Društvu slov. izobražencev v Trstu, ul. Donizetti 3 v ponedeljek 24. marca ob 20.15.

★
Mladinsko gledališče iz Ljubljane bo gostovalo v torek 25. marca ob 15.30 v Kulturnem domu v Trstu z igro »Pika Nogavička«.

DAROVI

Za tiskovni sklad Katoliškega glasa: nečakinja Roza Lazar ob smrti svoje tete Nežke 10.000; Anica Vicchi, Gorica, 4.000 lir.

Za Alojzijeve: Valerija in Rina namesto cvetja na grob Avgušine Rijavec 10.000; III. red iz Gorice namesto cvetja na grob redovnice N. 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: N. N., Oslavje, 2.000 lir.

Za goriško Olympijo: podjetje Terpin 50.000; Niko Lestan 20.000; A. Komjanc 20.000 lir.

V počastitev spomina Justine Rijavec daruje družina Kacin za slovensko župnijo in za Alojzijeve po 10.000 lir.

J. S. iz Gorice daruje v tiskovni sklad Katoliškega glasa in za Alojzijeve po 2.000, za list »Katoliški misijoni« in za slovenske misijonarje pa po 3.000 lir.

Za rupenske in pečanske skavte: N. N. s Peči 10.000 lir.

Za mladinski dom v Boljuncu: H. H. iz Boljunca 5.000; cerkvene pevke 50.000; Oton in Lojzka Kozina namesto cvetja na grob Elze Kozina 5.000; boljunске žene namesto cvetja na grob Vide Mauri in Ane Zerjal 44.000; ob smrti drage sestre oz. svakinje Vide Mauri daruje družina Miheč iz Boljunca 20.000 lir.

Za potrebne: družine Trampuš in Kosmina 20.000 lir ob krstu Marka Korošić.

Za slovenske misijonarje: P. A. 10.000; Ana Sosič-Zerjal in Neva Fonžari 30.000; S. A. 5.000; Justina Guštin 5.000; N. N. iz Barkovetj 5.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 23. do 29. marca 1975

Nedelja: 9.10 Otroška matineja. 10.00 Val Gardena: paralelni slalom za moške. 13.15 Nedeljsko popoldne. 15.26 Rokomet. 16.40 Košarka Lokomotiva: Olimpija. 20.05 P. Zidar: Kukavičji Mihec. 20.50 Kanada. 21.20 Sportni pregled.

Ponedeljek: 17.40 Rižev kolaček. 18.15 Jazz na ekranu. 18.45 Položaj Jugoslavije v svetu. 20.05 B. Smetana: Poljub. 21.50 Kulturne diagonale.

Torek: 17.35 Slonček Bimbo. 17.50 Spoznavajmo glasbo. 18.20 Nikogar ni doma. 18.30 Avtomobil skozi kamero. 20.05 Diagonale. 21.00 »Brata Lautensachs«, nadalj.

Sreda: 17.30 Viking Viki. 18.45 Po slehah napredka. 20.05 »Tatovi koles«, film. 22.00 Kvartet Boška Petrovića.

Četrtek: 17.00 »Deklica in zajček«. 17.40 Košarka Zadar: Real. 20.05 »17 trenutkov pomladi«. 21.30 Četrtekovi razgledi. 22.00 Iz koncertne dvorane.

Petek: 18.15 Sicilska glasba. 20.05 »To bačna pot«, film.

Sobota: 14.40 Rokomet. 15.55 Nogomet C. Zvezda: Reka. 17.50 Veslanje. 18.25 »Pavijani«, film. 20.00 »Gledališče v hiši«. 20.45 Veseli teater. 21.20 »Potovanje v središče zemlje«, film.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti drage tete

Nežke Lazar

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo kakorkoli počastili. Posebna zahvala gre msgr. dr. Jožetu Prešernu za pogrebne obrede, šolskim sestram, družbenkam in drugim, ki so se udeležili pogreba. Zahvaljujem se tudi uredništvu in upravi Katoliškega glasa za besede priznanja umrli teti.

Nečakinja Roza Lazar

Trst, 16. marca 1975

Korsič

NOVA PRODAJALNA POHIŠTVA VAM NUDI

- serijsko pohištvo
- pohištvo po meri
- preureditve

OBIŠČITE NAS!

POSEBNI POPUSTI

TRST

Ul. S. Cilino, 38 (pri cerkvi sv. Ivana)

Tel. 54390

Podjetje, ki je od obrtniških izkušenj prešlo v trgovinsko dejavnost